

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR DE UITBREIDING VAN DE BOSBADHAL IN EMMELOORD.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2010);
Toetsing Flora- en faunawet voor de uitbreiding van de Bosbadhal in Emmeloord.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen,
in opdracht van Gemeente Noordoostpolder.*

in opdracht van:

GEMEENTE NOORDOOSTPOLDER

contactpersoon:

DE HEER D. EIKENAAR

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 email: info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. Van Kerkevoorde

Veldwerk en rapportage:

Ing. M. Oudsboorn

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	1
1.4	DE VOGELRICHTLIJN EN HABITATRICHTLIJN	2
1.5	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	3
1.6	RODE LIJSTEN.....	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA	4
2.3.1	Vogels.....	4
2.3.2	Zoogdieren.....	5
2.3.3	Amfibieën, vissen en reptielen	5
2.3.4	Overige fauna.....	5
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	6
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN	6
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	6
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	6
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	6

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Als onderdeel van de ruimtelijke procedure voor de uitbreiding van het Bosbadhal in Emmeloord is een toets aan de Flora- en faunawet vereist. In opdracht van gemeente Noordoostpolder is deze toets uitgevoerd door Buro Bakker. Het beoogde bouwvlak is in huidige situatie in gebruik als sportveld (zie figuur 1).

Figuur 1: Ligging van het beoogde bouwvlak (lila gearceerd).

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in en rond het plangebied. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op 29 juni 2010 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarnaast zijn ook inschattingen gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken en verspreidingsgegevens uit de literatuur.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.

- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nesten van roofvogels, uilen en enkele kolonievogels zijn jaarrond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 DE VOGELRICHTLIJN EN HABITATRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn beide verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd en zijn soorten opgenomen met een

veel strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten. Voor vogels betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien.

Daarnaast zijn in het kader van de Vogelrichtlijn speciale beschermingszones aangewezen, waarin populaties van sommige vogelsoorten extra worden beschermd. Deze speciale beschermingszones, de voormalige Vogelrichtlijngebieden, zijn samen met de gebieden die in het verleden zijn aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn onderdeel van Natura 2000, een Europees netwerk van natuurgebieden. Nederland telt in totaal 162 Natura 2000-gebieden. De officiële aanwijzing tot Natura 2000-gebieden is inmiddels in gang gezet.

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het ligt ook niet op korte afstand van een dergelijk gebied. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet is dus niet nodig.

1.5 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en heeft tot doel om de natuurwaarden in het land te stabiliseren. De EHS bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Rode Lijsten hebben een signaleringsfunctie en hebben geen juridische status. Alleen Rode lijstsoorten die ook in de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet zijn opgenomen, genieten een vorm van bescherming. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

De beoogde locatie voor de uitbreiding bevindt zich aan de oostzijde van de Bosbadhal. Het betreft het noordoostelijke deel van het aangrenzende sportveld (zie figuur 2).

Aan de noord-, oost- en zuidzijde wordt het sportveld omringd door een houtsingel en een watergang. Aan de westzijde bevindt zich de huidige bebouwing en een parkeerplaats. Tussen de bestaande bebouwing en het sportveld is deels een groene afscheiding aanwezig.

Figuur 2: Locatie voor beoogde uitbreiding aan oostzijde Bosbadhal

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Het sportveld wordt zeer intensief gemaaid en wordt gedomineerd door grassen (vooral Engels raaigras en Veldbeemdgras) met enkele exemplaren Witte klaver en Madelief. Aan de randen van het sportveld en in groenafschieding tussen de bebouwing en het sportveld staan zeer algemene soorten als Kleefkruid, Herderstasje, Grote brandnetel, Vlinderstruik, Hondsr Roos en diverse tuinheesters. In de omringende houtsingel staan soorten als Zomereik, Es, Hazelaar, Vlierbes en Eenstijlige meidoorn met ondergroei van Klein Hoefblad, Klimop, Kleefkruid en Bonte klimop. Deze singel staat middels andere singels in verbinding met het Emmerlerbos. Beschermde soorten en soorten van de Rode lijst zijn niet waargenomen en worden gezien het aanwezige biotoop ook niet verwacht.

2.3 FAUNA

Op basis van het aangetroffen biotoop kan een aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Hieronder wordt de verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Op het beoogde bouwvlak is geen opgaand groen aanwezig en niet geschikt voor broedvogels. De houtsingel en de rand met de tuinheesters (tussen bebouwing en sportveld) bieden wel broedmogelijkheden. Voorkomende soorten zijn typische soorten van stad en park zoals Merel, Zanglijster, Vink, Ekster, Houtduif en Gaai. Op en vlak boven het sportveld foeraerden Ekster, Merel en Boerenzwaluw. Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn niet in en rond het plangebied aanwezig.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Aan de zijkanten van het sportveld zijn enkele molshopen en muizenholletjes van Veldmuis aangetroffen (beide lichte beschermd). In de greppel aan de zuidzijde van het sportveld is tijdens het veldbezoek een Bruine rat (geen beschermings-status) waargenomen. Gezien het open karakter en zeer korte grasmat heeft het sportveld verder geen betekenis voor zoogdieren. In de omringende houtsingel kunnen Egel, Bosmuis, Bosspitsmuis en marterachtigen als Bunzing en Hermelijn verblijfplaatsen en/of foerageergebied hebben.

De achterzijde van de bebouwing is bekeken op geschiktheid voor verblijfplaatsen voor vleermuizen in verband met eventuele uitbreiding van de bebouwing. Op circa vijf meter hoogte (een halve meter onder de blauwe damwandplaten) zijn spouwgangen aanwezig. Deze zijn in theorie geschikt voor diverse gebouwbewonende soorten om hiertoe toegang tot de spouwmuur te verschaffen. Echter lijkt dit gebouw minder geschikt om verblijfplaatsen te bevatten, omdat er aan de achterzijde van de bebouwing geen opgaand groen aanwezig is dat beschutting biedt. Dit maakt vleermuizen kwetsbaar wanneer deze in- en uitvliegen. Daarbij zijn er ook geen sporen (fecaliën) van vleermuizen aangetroffen die duiden op (recente) aanwezigheid. In en rond de houtsingel zullen diverse soorten vleermuizen als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger foerageren. Het foerageergebied van deze soorten wordt niet aangetaast door de geplande uitbreiding, waardoor geen negatieve effecten voor vleermuizen optreden.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

Rondom het sportveld zijn watergangen aanwezig. Deze zijn naar verwachting niet jaarrond waterdragend. Ten tijde van het veldbezoek waren bepaalde delen reeds drooggevallen. Waterplanten zijn afwezig, waardoor het ongeschikt is voor zowel amfibieën als vissen als voortplantingsplaats. Voor amfibieën in de landfase biedt het sportveld geen dekking en is daardoor ongeschikt.

Voor zwaar beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen is geen geschikt leefgebied aanwezig. Alhoewel de Rugstreppad een vrij algemene soort in de Noordoostpolder¹ is, zijn er op basis van verspreidingsgegevens en een inspectie van de nabije omgeving geen potentiële verblijfplaatsen waargenomen.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Overige soorten zoals beschermde vlinders en libellen worden niet verwacht, hiervoor is geen geschikt biotoop aanwezig.

¹ *Spitzen - Van der Sluijs, A.M., Solinger R. en A.C. van Rijsewijk, 2007. Ecologisch onderzoek aan de Rugstreppad in de Noordoostpolder. Nijmegen: Stichting Ravon.*

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. De tabel geeft alleen de soorten weer die mogelijk worden geschaad door de werkzaamheden. Voor schade aan soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Tab1	Tab2	Tab3
Zoogdieren	Mol <i>Talpa europea</i>	B	X		
	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	B	X		
Broedvogels	Alle broedvogels	A			X

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig. Tabel 1=algemene maar beschermde soorten, Tabel 2=overige soorten, Tabel 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Wanneer de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen deze mogelijk leiden tot verstoring van nesten binnen de beïnvloedingsfeer van de werkzaamheden. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door trillingen en geluid (d.m.v. heien).

De werkzaamheden kunnen daarnaast leiden tot het verdwijnen van leefgebied en verblijfplaatsen van enkele licht beschermde soorten (tabel 1 Flora- en faunawet). Mogelijk worden ook enkele exemplaren tijdens de werkzaamheden gedood. De negatieve effecten zullen echter niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Vanwege het voorkomen van broedvogels in de nabijheid van het plangebied is het noodzakelijk om versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt globaal van begin maart tot eind juli. Daarbij moet vermeld worden dat de Flora- en faunawet geen vaststaande periode als broedseizoen hanteert, maar dat het om individuele broedgevallen gaat.

Voor schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet (tabel 1 soorten) hoeft niet te worden gemitigeerd of gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Gedacht kan worden aan het kort houden van de vegetatie (grasmat en oevers van de greppels). Ook door geen (groot) materieel (tijdelijk) in de houtsingels te plaatsen, maar werkzaamheden vanaf het sportveld te verrichten, wordt de rust in de omgeving zoveel mogelijk behouden.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Vanwege het voorkomen van broedvogels dienen versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd om verstoring van broedgevallen in de directe omgeving van het plangebied te voorkomen.

Alle andere te verwachten soorten in het plangebied zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3 en 3.3) blijft wel van kracht.

juli 2010

Vormgeving:
Joop Striker, Assen